

(112)

Przedarciowe odwarstwienie siatkówki u dzieci i młodzieży – wybrane cechy epidemiologiczne

Rhegmatogenous retinal detachment in children and youth – chosen epidemiological features

Grażyna Malukiewicz-Wiśniewska, Hanna Lesiewska-Junk

Z Katedry i Kliniki Chorób Oczu Akademii Medycznej w Bydgoszczy
Kierownik: prof. dr hab. n. med. Józef Kałużny

Summary: Purpose: To assess chosen epidemiological features (risk factors) of rhegmatogenous retinal detachment in young patients.
Material and methods: Retrospective evaluation of patients aged up to 18 years with rhegmatogenous retinal detachment hospitalized in the Department of Ophthalmology, University of Medical Sciences of Bydgoszcz – in the period between 1993-2003. Studied group comprised 37 patients aged from 2 to 18 years. Excluded were the patients with retinopathy of prematurity.
Results: Mean age in the group studied was 12,6 (SD=3,6) years, over 80% were male. In 88,9% at least one risk factor was found – the most common of which was history of trauma (52,7%). Myopia was diagnosed in 27,7% of cases, in 8,3% patients cataract surgery had been performed prior to retinal detachment. In 8,3% of patients in group studied revealed congenital structural abnormalities. One patient (2,8%) had toxocariasis. Bilateral retinal detachment occurred also in one patient. The macula was detached in 75% and total retinal detachment was present in 38,8% of cases.
Conclusions: The most common risk factor in the group studied was history of nonsurgical trauma. Prevalence of macular detachment was noted.

Słowa kluczowe: odwarstwienie siatkówki u dzieci, czynniki ryzyka, epidemiologia.

Key words: pediatric retinal detachment, risk factors, epidemiology.

Wstęp

Zachorowalność na przedarciowe odwarstwienie siatkówki u chorych do 18. roku życia wynosi od 0,38 do 0,69 na 100 000 (5). W indeksowanym piśmiennictwie światowym niewiele jest prac na temat tej choroby ze względu na rzadkie występowanie jej u dzieci i młodzieży poniżej 18. roku życia. Cechy epidemiologiczne przedarciowego odwarstwienia siatkówki u młodych osób różnią się od występujących w starszej grupie wiekowej.

Cel pracy

Ocena wybranych cech epidemiologicznych (czynników ryzyka) przedarciowego odwarstwienia siatkówki u dzieci i młodzieży.

Materiał i metoda

Przedmiotem pracy jest retrospektywna analiza danych dotyczących kolejnych chorych do 18. roku życia z przedarciowym odwarstwieniem siatkówki, hospitalizowanych w Klinice Chorób Oczu w Bydgoszczy w latach 1993-2003. Grupę badaną stanowiło 36 dzieci w wieku od 2 do 18 lat. Z badań wyłączone chorych

z retinopatią wcześniaczą. Analizowano następujące cechy: wiek, płeć, krótkowzroczność, wady wrodzone gałki ocznej, występowanie zapaleń błony naczyniowej, uraz gałki ocznej w wywiadzie lub przebyta operacja okulistyczna. Oceniano też wybrane cechy anatomiczne odwarstwienia siatkówki: jego rozległość oraz stan siatkówki.

Wyniki

Średni wiek w grupie badanej wynosił 12,6 roku (SD = 3,6), ponad 80% stanowili chorzy płci męskiej. W 88,9% przypadków stwierdzono występowanie przynajmniej jednego czynnika ryzyka. Najczęstszym z nich był przebyty uraz gałki ocznej (52,7%). W 27,7% stwierdzono krótkowzroczność, w 8,3% odwarstwienie siatkówki poprzedzone było operacją zaćmy. U 8,3% chorych stwierdzono wrodzone anomalie gałki ocznej. U jednego chorego rozpoznano zapalenie błony naczyniowej w przebiegu toxokarozy. Obuoczne odwarstwienie siatkówki zanotowano u jednego chorego (2,8%). Odwarstwienie obejmujące siatkówkę występowало w 75% przypadków, w tym całkowite – w 38,8% (tab. I).

Numer No	Wiek Age	Płeć Sex	Krótkowzroczność Myopia	Wady wrodzone lub czynnik zapalny Congenital abnormalities or uveitis	Przebyty uraz Trauma history	Przebyta operacja Previous surgery	Stan plamki: odwarstwiona (+), przyłożona (-) State of macula: off (+), on (-)
1	12	m.	-	-	+	-	-
2	13	m.	-	-	+	-	+
3	10	m.	-	-	-	+ (cataract)	+
4	13	m.	-	-	+	+ (cataract)	+
5	17	m.	-	-	+	-	-
6	17	m.	-	-	-	-	+
7	2	m.	-	-	+	-	-
8	11	m.	-	+ (Toxocara)	-	-	-
9	12	ż.	+	+	-	-	+
10	14	m.	+	-	-	-	+
11	15	m.	-	-	-	-	-
12	7	m.	-	+	-	-	+
13	17	ż.	-	+ (Hippel – Lindau)	-	-	-
14	11	m.	-	-	+	-	-
15	6	m.	-	+	-	-	+
16	13	m.	+	+	-	-	-
18	7	m.	-	-	+	-	+
19	16	m.	-	-	+	-	+
20	9	m.	-	-	+	+ (cataract)	+
21	17	m.	-	-	+	-	+
22	14	m.	-	+	-	-	-
23	18	ż.	-	-	-	-	-
24	11	m.	+	-	+	-	-
25	13	m.	+	+ (microphthalmus)	+	-	-
26	13	m.	-	-	+	-	+
27	12	ż.	+	-	-	-	-
28	12	m.	-	-	+	+	+
29	14	m.	-	-	+	-	-
30	16	m.	+	-	+	-	+
31	13	m.	-	-	+	-	-
32	15	ż.	-	-	+	-	+
33	16	m.	+	+ (vitreoretinopathy)	-	-	+
34	15	ż.	-	-	-	-	-
35	15	m.	-	-	+	-	-
36	12	m.	-	-	+	-	-
37	6	ż.	-	-	+	-	+

Tab. I. Charakterystyka grupy badanej.

Tab. I. Characteristics of the group studied.

Omówienie

W grupie badanej zaobserwowano częstsze występowanie odwarstwienia siatkówki u dzieci starszych – powyżej 10. roku życia, co znajduje potwierdzenie w niewielu doniesieniach (3). W większości opublikowanych danych średni wiek chorych jest niższy i wynosi np. odpowiednio 9 i 10 lat (1,4). Obserwacje własne dotyczące przewagi płci męskiej wśród dzieci z odwarstwieniem siatkówki są zbieżne ze spostrzeżeniami innych (1,4). Przedstawione wyniki zgodne są z obserwacjami autorów, którzy wskazują na uraz jako najczęstszą przyczynę odwarstwienia siatkówki u dzieci (2,3). Częstość występowania tego czynnika ryzyka w naszej grupie jest jednak wyższa w porównaniu z innymi (52,7% vs. 44% – Winslow i wsp., 42% – Fivgas i wsp.). Czynnikiem ryzyka znacznie rzadziej występującym w badaniach własnych są wady wrodzone: 8,3% vs. 17% (5).

Wniosek

Najczęstszym czynnikiem ryzyka przedarciowego odwarstwienia siatkówki w badanej grupie był przebyty uraz gałki ocznej. Stwierdziłyśmy, że przeważało odwarstwienie siatkówki obejmujące plamkę.

PIŚMIENNICTWO: 1. Fivgas G. D., Capone A.: *Pediatric rhegmatogenous retinal detachment*. *Retina*, 2001, 21, 101-106. 2. Haimann M. H., Burton T. C., Brown C. K.: *Epidemiology of retinal detachment*. *Arch. Ophthalmol.*, 1982, 100, 289-292. 3. Okinami S., Ogino N., Nishimura T., Tano Y.: *Juvenile retinal detachment*. *Ophthalmologica*, 1987, 194 (2-3), 95-102. 4. Weinberg D. V., Lyon A. T., Greenwald M. J., Mets M. B.: *Rhegmatogenous retinal detachment in children*. *Ophthalmology*, 2003, 110, 1708-1713. 5. Winslow R. L., Tasman W.: *Juvenile rhegmatogenous retinal detachment*. *Ophthalmology*, 1978, 85, 607-618.

Praca wpłynęła do Redakcji 5.04.2004 r. (498).

Adres do korespondencji (Reprint requests to):
dr hab. med. Grażyna Malukiewicz-Wiśniewska
ul. Zamojskiego 5/7
85-063 Bydgoszcz